

OECD – 5,6 %).²⁷ V kontextu francouzského silně centralizovaného vzdělávacího systému se silnou rolí státu, významnou rolí externí evaluace a v porovnání s Českou republikou s výrazně omezenějšími pravomocemi ředitelů škol ve většině oblastí rozhodování se nejedná o překvapivý výsledek.

5.3.2 Role inspekce při monitorování a hodnocení spravedlivosti škol

Francouzské ministerstvo školství, respektive jeho oddělení pro školskou statistiku (*Direction de l'évaluation, de la prospective et de la performance*, DEPP) sbírá na centrální úrovni data o žácích a jejich socioekonomickém postavení. Vytváří databázi informací o socioekonomickém složení žáků, charakteristikách personálu, finančních a jiných prostředcích či o výsledcích vzdělávání.²⁸ Tyto informace pak zpřístupňuje školám, které mohou prostřednictvím elektronického informačního systému APAE (jedná se o zkratku francouzského *Aide au Pilotage et à l'Auto-évaluation des Établissements*, což ve volném překladu znamená *Pomůcka pro hodnocení a autoevaluaci škol*) získávat například kvantitativní informace o socioekonomickém složení žáků školy (včetně porovnání na úrovni regionu či celostátně), ale i srovnání týkající se přidané hodnoty školy či úspěšnost absolventů školy při průchodu vzdělávacím systémem (včetně informací o opakování ročníku) a přechodu do terciárního vzdělávání. Všechny informace jsou pro ředitele školy dostupné v časové řadě (lze sledovat vývoj jednotlivých indikátorů za období posledních pěti let) i ve srovnání s dalšími departementy (nižší správní celky), s příslušnou akademií a nakonec i v celostátním srovnání. Ukázkou z reportu ze systému APAE pro konkrétní školu o [žakovské populaci](#) nalezne čtenář v příloze 5.

V poslední době jsou patrné některé decentralizační tendence, v rámci kterých je státem podporována autoevaluace škol, hodnocení škol (externí ani interní) jako celku však není ve Francii standardizováno a v každé akademii často probíhá odlišným způsobem, jak uvádí inspekční zpráva pro ministerstvo (Ayada et al., 2012).²⁹ Co je však společné všem akademiím, je skutečnost, že všechny školy uzavírají s příslušnou akademií Smlouvu o cílech (*Contrat d'objectifs*). Povinnost škol tuto smlouvu s akademií uzavírat ukládá školám zákon již z roku 1985. Každá Smlouva o cílech by měla zohledňovat jak specifika dané školy, tak priority vzdělávací politiky dané akademie (akademie pak uzavírají podobné smlouvy o cílech s ministerstvem školství). V každé takové smlouvě jsou přesně stanoveny cíle, kterých má daná škola v horizontu několika let dosáhnout, a tento dokument také povinně obsahuje indikátory, podle kterých lze dosažení těchto cílů hodnotit. Centrálně stanovené priority národního vzdělávacího systému zmíněné výše (školní úspěch všech žáků, rovnost šancí či garance osvojení minimálního společného základu znalostí a kompetencí) se tak tímto způsobem přenášejí ze státní úrovně na úroveň jednotlivých škol. Cíle jsou stanovovány vždy s ohledem na kontext a lokalitu, ve kterých daná škola působí, a vycházejí z inspekci identifikovaných slabých stránek školy. K jejich identifikaci pomáhají mimo jiné také informace z databáze APAE (viz výše) a stanovované cíle se nezřídka týkají oblasti spravedlivého přístupu k žákům, například snižování rozdílů ve výsledcích zvýhodněných a znevýhodněných žáků, předávání minimálního základu znalostí a kompetencí všem žákům školy apod. Z rešerše zveřejněných

²⁷ U francouzských škol, které interní evaluaci provádějí, vedly jeho výsledky k zavádění opatření na podporu spravedlivosti ve škole ve 48 % případů (pro srovnání s ČR se jednalo jen cca o pětinu škol, v 71 % případů ředitelé uvedli, že žádná opatření na podporu spravedlivosti ve škole na základě proběhlé autoevaluace nezavádějí; v průměru OECD vedly výsledky k zavádění opatření na podporu spravedlivosti ve škole v cca polovině škol provádějících interní evaluaci).

²⁸ Agregované informace o nejrůznějších oblastech francouzského vzdělávacího systému lze z této databáze získat elektronicky přes portál www.education.gouv.fr/bcp/.

²⁹ Pracovní skupina zodpovědná za přípravu této zprávy konstatovala, že důležitost potřeby (sebe)hodnocení škol si více uvědomují externí aktéři spíše než sami ředitelé škol (ibid., s. 23).